

REMISSYTTRANDE

Datum
2023-10-24

Dnr
2023/7346

Regeringskansliet
Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia till: fi.ofa.dis.remiss@regeringskansliet.se

Betänkandet En inre marknad för digitala tjänster – kompletteringar och ändringar i svensk rätt (SOU 2023:39) (Departementets diarienummer Fi2023/02280)

I den s.k. förordningen om digitala tjänster¹ görs inga undantag för webbplatser på internet som omfattas av skyddet i yttrandefrihetsgrundlagen. Grundlagsskyddet gäller för webbplatser som har utgivningsbevis och för webbplatser som, något förenklat, drivs av massmedieföretag. Skyddet innebär bland annat att ansvar för innehållet i en publicering enligt den s.k. exklusivitetsprincipen endast kan komma i fråga i enlighet med vad som gäller enligt yttrandefrihetsgrundlagen. Det innebär som utgångspunkt att det saknas möjlighet för det allmänna att stänga ned eller kräva nedstängning av en webbplats vars verksamhet omfattas av yttrandefrihetsgrundlagens tillämpningsområde. Detsamma gäller för blockering eller krav på borttagning av innehåll.

Det kan enligt Justitiekanslern inte uteslutas att webbplatser som åtnjuter skydd enligt yttrandefrihetsgrundlagen kan komma att omfattas av förordningens tillämpningsområde. Med hänsyn till bl.a. det skydd mot krav på borttagning av innehåll som webbplatser som omfattas av yttrandefrihetsgrundlagen åtnjuter går det därmed inte att bortse ifrån den potentiella konflikt som kan uppstå mellan förordningens artikel 9 om föreläggande att agera mot olagligt innehåll, och svensk grundlag. För den enskilde aktören bakom en webbplats som omfattas av yttrandefrihetsgrundlagen handlar det ytterst om huruvida denne, med hänvisning till svensk grundlag, kan underlåta att agera på ett föreläggande om borttagning av innehåll utan att samtidigt bryta mot unionsrätten.

En ytterligare potentiell konfliktyta mellan förordningen och svensk grundlag är bestämmelsen om krav på inrättande av system för hantering av klagomål (artikel 20). När en anmälan om olagligt innehåll har nått en leverantör inträder ett ansvar att skyndsamt agera på en sådan anmälan. Med hänsyn till de kännbara sanktioner som är kopplade till en överträdelse av förordningen föreligger det enligt Justitiekanslern en klar risk för att även innehåll som inte är att bedöma som olagligt, kan komma att tas bort i syfte att undkomma sanktioner. Ett överborttag eller en s.k. övermoderering av innehåll på en webbplats har rimligen en negativ påverkan på rätten till yttrande- och informationsfrihet. Eftersom de föreslagna tillsynsmyndig-

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2065 av den 19 oktober 2022 om en inre marknad för digitala tjänster och om ändring av direktiv 2000/31/EG.

heternas agerande och bedömningar riskerar att få stor betydelse för den säkerhetsmarginal som leverantörerna använder kan det finnas skäl att överväga om det inte krävs särskilda anvisningar för tillsynen.

Det finns således en osäkerhet om och i vilken omfattning förordningens bestämmelser kan komma att innebära en begränsning av yttrande- och informationsfriheten samt hur denna eventuella begränsning förhåller sig till yttrandefrihetsgrundlagen. Avsaknaden i betänkandet av en analys i dessa avseenden måste ses som en brist som bör åtgärdas i den fortsatta beredningen.

I övrigt har Justitiekanslern inte några synpunkter på förslagen.

Ärendet har föredragits av Frida Persson. I ärendets beredning har även byråcheferna Daniel Kjellgren, Anna Falk och Martin Mörk deltagit.

Mari Heidenborg

Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift